

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITHANI LA TANZANIA
MTIHANI WA KUHITIMU KIDATO CHA SITA

121/2

KISWAHILI 2

(Kwa watahiniwa walioko na wasiokuwepo Shuleni)

Muda: Saa 3

ANSWERS

Mwaka: 2021

Maelekezo

1. Karatasi hii inasehemu A na B zenye jumla ya maswali **nane (8)**
2. Jibu maswali yote katika sehemu A na maswali matatu kutoka sehemu B. Swali la sita ni la Lazima
3. Sehemu A ina alama 40 na sehemu Bina alama 60
4. Zingatia maelekezo ya kila swali.

maktaba.tetea.org

1. Nyimbo za watoto wadogo katika sanaa za maonyesho zina umuhimu kwa watoto. Kubali hoja hii kwa kutoa hoja tano.

- (i) Huchangia ukuaji wa lugha – Nyimbo huwasaidia watoto kujifunza misamiati mipya na jinsi ya kuwasiliana kwa ufasaha.
- (ii) Hukuza ubunifu – Nyimbo zinawawezesha watoto kufikiria na kuunda mawazo mapya, hasa kupitia mdundo na maneno ya kisanii.
- (iii) Hujenga mshikamano wa kijamii – Watoto wanaposhiriki nyimbo kwa pamoja, wanajifunza kushirikiana na kuelewana.
- (iv) Huchangia mafunzo ya maadili – Nyimbo mara nyingi hubeba mafunzo muhimu kuhusu tabia nzuri na maadili ya kijamii.
- (v) Hutoa burudani na kupunguza msongo – Nyimbo huwasaidia watoto kufurahia maisha yao ya utotoni kwa njia ya kucheza na kuimba.

2. Ni mambo gani yataonesha kuwa mwandishi wa kazi za fasihi yuko huru? Toa hoja nne zenye mifano.

- (i) Uhuru wa kuchagua mada – Mwandishi anaweza kuandika kuhusu mada yoyote bila kizuizi, mfano, kuandika kuhusu haki za binadamu.
- (ii) Uhuru wa kubuni wahusika – Mwandishi anaweza kuunda wahusika wa aina yoyote kulingana na ubunifu wake, mfano, wahusika wa kifantasia au halisi.
- (iii) Uhuru wa kutumia mitindo ya kipekee – Mwandishi anaweza kutumia mtindo wa maandishi anaopendelea, kama vile kutumia lugha ya tashtiti au tashihisi.
- (iv) Uhuru wa kujieleza – Mwandishi anaweza kutoa maoni au mtazamo wake kuhusu jamii, mfano, kuelezea changamoto za kisiasa au kijamii kupitia kazi yake.

3. Chunguza changamoto tano za njia mbalimbali za kuhifadhi fasihi simulizi.

- (i) Upotevu wa maana – Wakati fasihi simulizi inapohifadhiwa kwa maandishi au video, mara nyingi maana ya awali hupotea au kupotoshwa.
- (ii) Ukosefu wa teknolojia – Baadhi ya maeneo hayana vifaa au teknolojia ya kuhifadhi fasihi simulizi kwa njia za kisasa kama rekodi za sauti au video.
- (iii) Gharama kubwa – Uandaaji na uhifadhi wa fasihi simulizi kwa njia za kisasa ni ghali na huathiri juhudi za kuendeleza kazi hiyo.
- (iv) Kukosekana kwa wasikilizaji wa moja kwa moja – Fasihi simulizi inapowekwa kwenye maandishi au kurekodiwa, athari ya ushiriki wa moja kwa moja hupotea.
- (v) Kupotea kwa mila – Fasihi simulizi inapowekwa kwenye maandishi, mila na utamaduni wa mdomo unaweza kudhoofika kwani hauwasilishwi kwa njia ya asili.

4. Soma matini ifuatayo, kisha bainisha vipengele kumi vya matumizi ya lugha.

Kulikuwa na bwana mmoja jina lake alikuwa akiitwa Kazuzuru. Alikuwa mtu wa makamo japokuwa alikuwa mbilikimo kama nusu pima ya mtu wa kawaida. Ingawa Kazuzuru alikuwa tayari amebugia chumvi nyingi lakini alikuwa na mienendo mibovu katika jamii. Mimi nimesikia tu sifa zake. Kwa wale

waliobahatika kumuona na kushuhudia visa vyake, wakikusimulia unaweza kubaki kinywa wazi kama mamba atakapo muona bundi. Vizuri ni hivi hivi kusimuliwa bwana. Ngoja nikusimulie nilichosimuliwa basi shosti wangu.

Kazi yake ilikuwa kuamka alfajiri na kumhimiza mkewe Marita kwenda shambani. Baada ya Marita kwenda shambani, Kazuzuru alichukua sukari aliyoficha ndani ya bunda lililofungwa vizuri na kuchemsha chai ya shira. Akishakunywa atatwa koti lake kuukuu na kofia ya tarabushi na kupita mitaani kudusa chochote atakachokuta kwa jirani, hana simile. Baada ya kudusa hapa na pale akatwende kete kwenye bao. Domo mdomo sitanii sawa na mwendo wa g'ombe; kutamba kwa mali ya kaka yake bila kujua kuwa choa cha mtu mavi hata kile cha baba yako.

Ikifika adhuhuri atarudi nyumbani na kumkuta Marita amerudi na mzigo wa kuni na mboga mkononi huku akiweka chote jikoni. “Mzigo wa mwanamke ni ganda la usufi.” Kazuzuru ataaanza buddha kwa mkewe kwa kusema kuwa hachemshi maji ya chai kwa ustadi. Atambatiza chakula kwa makucha kama vile ameotoka kuchembe. Mbali na utukutu wake, Kazuzuru alikuwa na husuda ya fisi. Chakula kikiiva huanza misinye na mapema na hata ape kule ali mwenzake asile. “Ana gubu kubwa kama simba wa porini.” Akianza kugombana na Bi Chau atamwambia, “Mama Mwajuma marufu kama Bi Mdogo.”

Basi huo ndiyo ulikuwa mwenendo wake bwana Kazuzuru. Kazuzuru pia hakukaukiwa na ndaro. Hujitapa kuweza kila kitu huku akiona hata mende hukimbia.

Siku moja Marita aliamua kujikomboa na kung'oa mzizi wa fitina na mambo yakawa kama nilivyosimuliwa. “We Mwajuma nenda kaangalie chungu jikoni mboga isungue!” Bi Chau aligutuka kidogo akamwagiza mwanaye akaangalie chungu. Kisha akarejea tena kwenye umbea.

“Hivi nilikuwa nimefika wapi kukusimulia?”

“Na mimi nimesahau”

“Ngoja nikumbuke...hivi nimeshakueleza kuwa Marita alimkimbia?”

“Bado shoga'ngu ndo nakungoja unieleze. Maaana hata supu ya pwesa sijapika”

“Mmeo karudi kutoka Bara?”

“Karudi jana usiku na meli ya usiku.”

“Nisimulie, aliporudi akaifikia kwako au kwa Bi Mdogo?”

“Umbea wako nao...nambie sasa Marita ilikuwaje?” “Tuache ya mme wangu.”

“Enehee...nikumbuka shosti. Mimi ndiye maji, usiponinywa utanioga...siishiwi.”

Kwa hiyo sasa Marita aliporudi kutoka shambani alijinikwa maji jikoni mpaka yakawa ya moto yana ya kumwagia kunguni. Akamsubiri Kazuzuru arudi huko alikokuwa. Kama kawaida ya yake alipofika akaanza timbwili za hapa na pale kumkera mkewe. Mara kumfokea mara kukejeli. Hapo sasa Marita akaona akili uende na macho. Mtaka unda haneni, mpaka siku ifike. Siri ya mtu ni moyoni, maana moyo wa mtu ni kichaka. Akatwaa kipeo chake na kuchota maji baridi kisha akayazimia na maji yake ya moto aliyochesha yakawa vuguvugu. Kazuzuru alipojiuma mdomo tu kuropoka tusi, alikujiwa lung'a la maji yaliyoukuwa yafutende kinywani.

“Aaaghhhhh...aaaghr...aaaghr.” Shosti unambiwa hivyo ndivyo alikoroma. Lakini kumbuka na mimi nilisimuliwa? Kabla hajataharuki alizibuliwa kibao cha usoni na akaanza kuiona vimweta na kisulisuli sawa.

Kweli mwenye kovu usidhan’ kapoa, Kazuzuru naye si akarusha teke..hilo, likadakwa. Marita alikamata ule mwingu mmoja ulobaki chini, Kazuzuru kisogo puuu! Akatandikwa. Akaanguka, chaa chini! Tena...Chini! Tena...Chini! Puuu! Si unajua shoga yetu Marita alijisanya huku akiwika kama mlima Kilimanjaro? Akajirusha juu, akashuka na kutua Mgononi!! Kiuno kililia puuu! Damu ikaanza kuchungulia kwenye pua la Kazuzuru! Nakwambia shosti, alimtwaga...akamtwanga...akamfitu...majirani wakajaa madirishani. Vurumai iliendelea, sebule likageuka uwanja wa mapambano kama ilivyo huko Syria, vyombo vikatapaka kukawa shaghalu baghalu. Mdharau mwiba mguu huota tende, baada ya muda Kazuzuru alijikuta akigaagaa chini na ngeu kichwani popahopo. Kweli ilikuwa sinema ya bure shosti nakwambia. Watu walijaa...wakajaa...wakajaa...wakajaza uwanja wa taifa.

Dawa ikamwingia Kazuzuru, makeke yakaisha, shambani akaanza kuudhuduria, Marita kamkanga papa kwa mafuta. Tangu siku hiyo nikaamini kuwa, "Amani haipatikani, ila kwa ncha ya upanga."

- (i) Taswira – Mfano wa picha halisi, “sebule likageuka uwanja wa mapambano kama ilivyo huko Syria.”
- (ii) Methali – Mfano, “Mdharau mwiba mguu huota tende.”
- (iii) Tashbihi – Mfano, “Marita alijisanya huku akiwika kama mlima Kilimanjaro.”
- (iv) Takriri – Marudio ya maneno, “wakajaa...wakajaa...wakajaza.”
- (v) Tashihisi – Mfano, “Damu ikaanza kuchungulia kwenye pua la Kazuzuru.”
- (vi) Lugha ya mazungumzo – Maongezi ya kawaida, “Karudi jana usiku na meli ya usiku.”
- (vii) Lugha ya mkato – Sentensi fupi kama, “Hivi nilikuwa nimefika wapi kukusimulia?”
- (viii) Kinaya – Mfano, Kazuzuru hujidai mwenye haki wakati hana tabia nzuri.
- (ix) Mifano halisi – Mfano, “Mzigo wa mwanamke ni ganda la usufi.”
- (x) Lugha ya mkebe – Mfano, “Ana gubu kubwa kama simba wa porini.”

5. “Watunzi wa ushairi huwa na dhima anuwai kwa jamii katika kazi zao wanazotunga.” Kwa kutumia diwani mbili ulizosoma, tathmini kauli hiyo kwa kutoa hoja tatu kwa kila diwani.

Diwani ya "Kimbunga" na Haji Gora Haji:

Kutoa Maonyo na Maadili: Haji Gora Haji anatumia mashairi yake kutoa maonyo na maadili kwa jamii. Katika shairi la "Vijana wa Zanzibar," anawaonya vijana dhidi ya tabia mbaya kama ujambazi na uporaji, akisema:

"Hayo mnayo yafanya, mbele yetu ni hatari
Enyi wana nawakanya, mnavunja desturi
Bure mnajichanganya, ujambazi kukithiri
Mila zetu zafathari, wacheni kuzipotosha."

Hii inaonyesha dhima ya mshairi katika kuelimisha na kuonya jamii kuhusu mwenendo usiofaa.

Kuhimiza Umoja na Mshikamano: Katika shairi la "Kimbunga," mwandishi anatumia taswira ya kimbunga kuonyesha nguvu ya umoja katika kuleta mabadiliko. Anasema:

"Kimbunga mji wa Siyu, kilichowahi kufika
Si kwa yule wala huyu, ilikuwa patashika
Kimeing'oa mibuyu, minazi kunusurika
Nyoyo zilifadhaika."

Hapa, mshairi anaonyesha jinsi umoja unavyoweza kuleta mabadiliko makubwa katika jamii.

Kuelimisha Kuhusu Uongozi Bora: Haji Gora Haji anasisitiza umuhimu wa uongozi bora katika jamii. Katika shairi la "Kujitawala," anasema:

"Tujitawale wenyewe, tusitegemee wengine
Tujenge nchi yetu, kwa mikono yetu wenyewe
Tusiwe tegemezi, tuwe na msimamo thabiti
Hapo tutafanikisha, maendeleo ya kweli."

Hii inaonyesha dhima ya mshairi katika kuhamasisha wananchi kuchukua jukumu la kujiongoza na kujiletea maendeleo.

Diwani ya "Chungu Tamu" na Theobald A. Mvungi:

Kupinga Dhuluma na Kutetea Haki za Wanyonge: Mvungi anatumia mashairi yake kupinga dhuluma na kutetea haki za wanyonge. Katika shairi la "Chanzo ni Wenye Kauli," anasema:

"Mianza tukijua, mipango tajipangia
Kamwe pasiwe na njia, ulanguzi kujirudia
Iwe tu twahadithia, mithili historia."

Hapa, mshairi anakemea ulanguzi na biashara za magendo zinazoongeza dhiki katika jamii.

Kukosoa Viongozi Wazembe: Katika shairi la "Wimbo wake Hotubani," Mvungi anakosoa viongozi wazembe wanaoshindwa kutekeleza majukumu yao ipasavyo, akisema:

"Cheo kiko mkononi, agizo li mdomoni
Kila siku yu pombeni, mchana kutwa ndotoni
Wimbo wake hotubani, raia kazi fanyeni."

Hii inaonyesha dhima ya mshairi katika kuwawajibisha viongozi na kuwataka wawe mfano bora kwa jamii.

Kuhamasisha Demokrasia ya Kweli: Mvungi anasisitiza umuhimu wa demokrasia ya kweli katika jamii. Katika shairi la "Kademokrasi Katoweka," anasema:

"Kumezuka mkatao, miaka ya themanini
Watu wafanya jutio, hawasemi chinichini
Hawasemi tena ndio, haitoki midomoni
Wamevumilia sana, mwisho wa uvumilivu."

Hapa, mshairi anaonyesha jinsi wananchi wanavyoanza kudai haki zao na kupinga uongozi wa kidikteta.

6. Onesha kufaa kwa masuluhisho mbalimbali yaliyopendekezwa na washairi kuhusu changamoto zinazokabili suala la mapenzi na ndoa katika jamii. Toa hoja tatu kwa kila kitabu.

Diwani ya "Kimbunga" na Haji Gora Haji:

Kuheshimu Mila na Desturi: Haji Gora anasisitiza umuhimu wa kuheshimu mila na desturi katika masuala ya mapenzi na ndoa. Katika shairi la "Sifa ya Mke," anasema:

"Awe na heshima tele, kwa mume na wakweze
Asiyependa matata, wala mambo ya ovyo
Mke mwema ni hazina, thamani yake ni kubwa."

Hii inaonyesha kwamba kuheshimu mila na desturi kunaweza kusaidia kuimarisha mahusiano na kuleta amani katika ndoa.

Kuzingatia Maadili ya Dini: Mshairi anapendekeza kwamba kufuata maadili ya dini ni suluhisho la changamoto katika mapenzi na ndoa. Katika shairi la "Dini," anasema:

"Dini yetu ni mwongozo, tufuate mafundisho
Mapenzi na ndoa zetu, zitakuwa na baraka
Tusipofuata haya, tutapata matatizo."

Hii inaonyesha kwamba dini inaweza kuwa msingi imara wa maadili katika mahusiano ya kimapenzi na ndoa.

Kuwasiliana kwa Wazi: Haji Gora anasisitiza umuhimu wa mawasiliano wazi kati ya wanandoa ili kuepuka migogoro. Katika shairi la "Maneno," anasema:

"Tuzungumze kwa uwazi, tusifiche hisia
Mapenzi yatastawi, tukiwa na maelewano
Bila mazungumzo, tutakosana daima."

Hii inaonyesha kwamba mawasiliano mazuri ni msingi wa ndoa imara.

Diwani ya "Chungu Tamu" na Theobald A. Mvungi:

Kujenga Uaminifu: Mvungi anasisitiza umuhimu wa uaminifu katika mahusiano ya kimapenzi na ndoa. Katika shairi la "Uaminifu," anasema:

"Uaminifu ni nguzo, ya mapenzi ya kweli
Bila hiyo, mahusiano, yatayumba na kuvunjika
Tuaminiane daima, ili tupate amani."

Hii inaonyesha kwamba uaminifu ni muhimu katika kudumisha ndoa na mapenzi.

Kusameheana: Mshairi anapendekeza kwamba kusameheana ni njia ya kushinda changamoto katika ndoa. Katika shairi la "Msamaha," anasema:

"Kosa likitokea, tusilifanye kuwa kubwa
Tujifunze kusamehe, na kusahau mabaya
Hapo mapenzi yatadumu, na ndoa itakuwa imara."

Hii inaonyesha kwamba kusameheana kunaweza kusaidia kuimarisha ndoa.

Kushirikiana katika Majukumu: Mvungi anasisitiza umuhimu wa wanandoa kushirikiana katika majukumu ya kila siku. Katika shairi la "Ushirikiano," anasema:

"Tushirikiane kazi, za nyumbani na kule nje
Hapo tutapata furaha, na mapenzi yatakua
Ndoa yetu itastawi, tukiwa pamoja daima."

Hii inaonyesha kwamba ushirikiano ni muhimu katika kudumisha ndoa yenye furaha.

7. "Mkulima mzuri hujua matatizo ya shamba lake na mwandishi mzuri hujua matatizo ya jamii yake." Thibitisha kauli kwa kutumia hoja nne kwa kila kitabu kutoka vitabu viwili vya riwaya ulivyosoma.

Riwaya ya "Usiku Utakapokwisha" na Mbunda Msokile:

Umasikini: Msokile anaonyesha jinsi umasikini unavyoathiri jamii ya Tanzania baada ya Azimio la Arusha. Familia nyingi zinaishi katika hali duni, zikikosa mahitaji ya msingi kama chakula na makazi bora. Kwa mfano, familia moja inakufa Buguruni kwa kukosa chakula.

Ukosefu wa Ajira: Mwandishi anaeleza jinsi ukosefu wa ajira unavyowafanya vijana kushindwa kufikia ndoto zao. Vijana watatu, Chioko, Gonza na Nelli, wanakosa ajira licha ya jitihada zao, hali inayosababisha kukata tamaa na kujiingiza katika vitendo visivyofaa.

Rushwa: Msokile anakemea vitendo vya rushwa vinavyofanywa na viongozi, akionyesha jinsi vinavyokwamisha maendeleo. Chioko anashindwa kupata ajira kwa sababu hakuwa na rushwa ya kutoa, hali inayoonyesha jinsi mfumo wa ajira ulivyokumbwa na rushwa.

Mapenzi ya Kimaslahi: Mwandishi anaonyesha jinsi wanawake wanavyopenda wanaume kwa sababu ya pesa kutokana na hali ngumu ya maisha. Hii inaonyesha jinsi umasikini unavyoweza kuathiri maadili na mahusiano katika jamii.

Riwaya ya "Vuta N'kuvute" na Shafi Adam Shafi:

Ndoa za Kulazimishwa: Shafi anaonyesha jinsi wazazi wanavyowalazimisha watoto wao kuolewa na watu wasiowapenda kwa maslahi ya kifamilia. Yasmin, msichana wa Kihindi, analazimishwa kuolewa na Bwana Raza, mzee mwenye umri wa miaka hamsini na mbili, wakati Yasmin ana miaka kumi na tano tu. Hii inaonyesha jinsi mila na desturi zilizopitwa na wakati zinavyokandamiza haki za wanawake na vijana.

Migogoro ya Kitamaduni: Mwandishi anaonyesha mgongano kati ya tamaduni za wazazi na watoto wao katika suala la mapenzi. Yasmin anapinga ndoa ya lazima na kutafuta uhuru wake wa kuchagua mpenzi anayempenda, hali inayoonyesha mabadiliko ya kijamii na kitamaduni katika jamii ya Zanzibar kabla ya mapinduzi.

Mapambano Dhidi ya Ukoloni: Shafi anaonyesha harakati za vijana kama Denge kupigania uhuru wa Zanzibar kutoka kwa wakoloni wa Kiingereza. Hii inaonyesha mwamko wa kisiasa na harakati za ukombozi katika jamii.

Ukombozi wa Mwanamke: Mwandishi anajadili ukombozi wa mwanamke kutoka katika mila kandamizi. Yasmin anatoroka ndoa ya lazima na kujiunga na Mwajuma, akijaribu kujenga maisha mapya kwa uhuru na heshima. Hii inaonyesha juhudi za wanawake kujikomboa na kupata haki zao katika jamii.

Kwa ujumla, waandishi hawa wawili wameonyesha uelewa wa kina wa matatizo yanayoikumba jamii zao na kuyawasilisha kwa njia ya fasihi, wakilenga kuhamasisha mabadiliko chanya na maendeleo katika jamii.

8. Kwa kutumia hoja tatu kwa kila kitabu, thibitisha kwa mifano namna kipengele cha majibizano kilivyosaidia kujenga na kupendzesha kazi ya tamthiliya na kuwa nyenzo ya kuwasilisha ujumbe wa mwandishi katika tamthiliya mbili ulizosoma.

Tamthiliya ya "Kwenye Ukingo wa Thim" na Ebrahim N. Hussein:

1. Kudhihirisha Mgongano wa Tamaduni: Majibizano kati ya wahusika yanaonyesha wazi mgongano kati ya tamaduni za kiasili na za kisasa. Kwa mfano, mazungumzo kati ya Ben na Herbert kuhusu ndoa ya Martha yanaonyesha tofauti za mitazamo kuhusu kuoa nje ya kabila. Ben anasisitiza umuhimu wa mila kwa kusema, "Toka huyo mwanamke ameolewa na wewe, mimi simjui kama dada yangu labda ni bibi yako tu." Hii inaonyesha jinsi majibizano yanavyoleta mgongano wa tamaduni katika tamthiliya.

2. Kufichua Unyanyasaji wa Kijinsia: Majibizano kati ya wahusika yanaweka wazi jinsi wanawake wanavyonyimwa haki zao katika jamii. Kwa mfano, mazungumzo kati ya Ben na Herbert yanaonyesha jinsi wanawake wanavyonyimwa haki ya kuamua kuhusu maisha yao wenyewe, hasa katika masuala ya ndoa. Hii inaonyesha jinsi majibizano yanavyotumika kufichua unyanyasaji wa kijinsia katika jamii.

3. Kujenga Wahusika na Maendeleo ya Hadithi: Majibizano yanasaidia kujenga tabia za wahusika na kusukuma mbele maendeleo ya hadithi. Kwa mfano, mazungumzo kati ya Chris na wazazi wake yanaonyesha jinsi malezi mabaya yanavyoweza kuathiri maisha ya watoto wao baadaye. Hii inaonyesha jinsi majibizano yanavyotumika kujenga wahusika na kuendeleza hadithi.

Tamthiliya ya "Kivuli Kinaishi" na Said A. Mohamed:

1. Kufichua Uongozi Mbaya: Majibizano kati ya Bi Kirembwe na wananchi wa Giningi yanaonyesha jinsi uongozi mbaya unavyosababisha matatizo katika jamii. Bi Kirembwe anatumia vitisho na nguvu kudhibiti wananchi, akisema, "Mimi ni shahidi wa maovu yote uliyoyatenda ya kudidimizana kuangamiza." Hii inaonyesha jinsi majibizano yanavyotumika kufichua uongozi mbaya na athari zake katika jamii.

2. Kuhamasisha Mapinduzi: Majibizano kati ya Mtolewa na Wari yanatumika kuhamasisha wananchi kupinga utawala dhalimu wa Bi Kirembwe. Mtolewa anasema, "Tunaishi Bi Kirembwe, sote tunaishi, sote tulioangamia... Sisi sasa tuna kinywa kipana... tuna uwezo wa kuamua tunavyotaka." Hii inaonyesha jinsi majibizano yanavyotumika kuhamasisha mapinduzi na mabadiliko katika jamii.

3. Kuelezea Matabaka ya Jamii: Majibizano kati ya wahusika yanaonyesha kuwepo kwa matabaka katika jamii ya Giningi. Bi Kirembwe na viongozi wenzake wanajiona kuwa juu ya wananchi wengine, wakisema, "Sisi ni vizazi vipya Giningi, vizazi vya walioangamia... Hatutachagizwa tena na uchawi." Hii inaonyesha jinsi majibizano yanavyotumika kuelezea matabaka ya kijamii na mgawanyiko uliopo.

Kwa ujumla, majibizano katika tamthiliya hizi mbili yametumika kwa ustadi mkubwa kuwasilisha ujumbe wa waandishi kuhusu masuala ya kijamii, kisiasa, na kitamaduni, na hivyo kuchangia katika kujenga na kupendzesha kazi hizo za fasihi.